

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU
FAKULTET INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA

Razvoj informacijskih sistema
Akademska godina: 2019/2020

Informacijski sistem eDnevnik

Seminarski rad

Profesor:

prof. dr. Emina Junuz

Student:

Amna Đelihodić, IB150114

Mostar, 2019. godine

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Opis poslovnog profila	2
3. Model poslovne orijentacije	2
3.1 Misija	2
3.2 Poslovni ciljevi	2
3.3 Specifične strategije	2
3.4 Kritični faktori uspjeha	3
3.5 Kritični poslovni faktori	3
3.6 Poslovna vizija	3
3.7 Ključne poslovne politike	3
4. Upravljanje projektom	4
5. Definisanje zahtjeva	8
6. Dijagram organizacijske strukture	10
7. Hijerarhijski dijagram procesa	11
8. Kontekstualni dijagram	12
9. Logički model procesa	13
10. Fizički model procesa	16
11. Konceptualni model podataka	19
12. Fizički model podataka	20
13. Šema baze podataka	21
13.1 Dizajn baze podataka	22
14. Model arhitekture aplikacije	26
15. Model arhitekture mreže	27
16. Prototip korisničkog interfejsa	28
Zaključak	34
Literatura	35

1. Uvod

Obrazovni sistem predstavlja osnovu svakog društva, svake države i kao takav trebalo bi da u kontinuitetu napreduje i razvija se i u digitalnom smislu. Društvo i zaposlenici škola u Bosni i Hercegovini prepoznali su potrebu za implementacijom informacionog sistema kao što je IS eDnevnik da bi olakšali svakodnevni posao predviđen nastavnim planom i programom, te da pojedinac na jednostavan način dobije uvid u potrebne informacije.

Glavni problem unutar školskih ustanova je zastarjeli način unosa ocjena, prisustava i općenito uspjeha razreda i učenika kao pojedinca te i pojava sve veće digitalizacije svakodnevnih procesa. Loša komunikacija, nemogućnost roditelja da imaju uvid u uspjeh učenika bez ličnog susreta sa nastavnikom, previse papirologije uzrok su neefikasnog korištenja bitne dokumentacije.

Unutar dokumenta će biti predstavljen proces izgradnje informacionog sistema (digitalizacije dnevnika), aktivnosti koje je neophodno obaviti za ostvarenje ciljeva koje informacioni system treba da zadovolji te različiti dijagrami i liste zahtjeva koji će razvojnom timu pomoći pri kreiranju kvalitetnog softverskog rješenja.

2. Opis poslovnog profila

Informacioni sistem eDnevnik predstavlja IS koji se bavi unosom podataka o učeniku i njegovom uspjehu u toku školske godine, te praćenjem uspjeha učenika kao pojedinca i razreda kao cjeline. Plan IS-a jeste da zamijeni stari tradicionalni način unosa ocjena, prisustava i bilješki u školske dnevnike.

3. Model poslovne orijentacije

3.1 Misija

Osnovna misija informacionog sistema je da omogući što većem broju korisnika da na što jednostavniji način dobiju uvid u školski dnevnik i uspjeh učenika.

3.2 Poslovni ciljevi

Puštanjem informacionog sistema u upotrebu, nastojat će se u narednih nekoliko godina proširiti upotreba eDnevnika na cijelu Bosnu i Hercegovinu i time u potpunosti izbaciti upotreba zastarjelih školskih dnevnika.

3.3 Specifične strategije

Da bi informacioni sistem postigao poslovne ciljeve, neophodno je da se sam informacioni sistem promovira na različitim područjima BiH i na što više različitih načina (održavanje prezentacija u školama, treninzi za nastavnike i sl.). Zahvaljujući promoviranju, informacioni sistem bi mogao da obrazloži sve nedoumice i zablude koje postoje u vezi digitalizacije ovakve vrste dokumenata.

3.4 Kritični faktori uspjeha

Da bi se ispunila misija organizacije neophodno je:

1. Poboljšavati saradnju među zaposlenicima.
2. Promovirati informacioni sistem, te na taj način smanjiti ili u potpunosti otkloniti predrasude o digitalizaciji važnih dokumenata.
3. Razviti informacijski sistem koji će nastavnicima omogućiti da na jednostavan način unose podatke o učenicima i prate uspjeh pojedinca i razreda, a učenicima i roditeljima olakšati uvid u uspjeh učenika, nastavne materijale i sl.

3.5 Kritični poslovni faktori

Neki od kritičnih poslovnih faktora su:

1. Velika količina papirologije.
2. Nemogućnost roditelja da često dolaze na informativne razgovore sa razrednim starješinama i nastavnicima.

3.6 Poslovna vizija

Vizija kreiranja informacionog sistema eDnevnik je da ovakav sistem bude prepoznat na području Bosne i Hercegovine kao koristan sistem za nastavnike, učenike i roditelje.

3.7 Ključne poslovne politike

U radu novog sistema neophodno je:

1. Edukovati nastavnike, učenike i roditelje da bi sistem mogao ući u upotrebu.
2. Organizovati treninge nekoliko puta godišnje za nastavnike.
3. Održavati promocije u vidu prezentovanja aplikacije u svim školama u BiH.

4. Upravljanje projektom

Projekat predstavlja privremeni napor koji je usmjeren prema kreiranju jedinstvenog proizvoda ili usluge. Svaki projekat ima jasno definisan početak i kraj, ciljeve koje treba ostvariti te budžet koji treba ispoštovati. Da bi se na što bolji način upravljalo projektom, neophodno je odrediti projektne aktivnosti, vrijeme njihovog trajanja kao i resurse koji su potrebni za njihovu realizaciju.

Naziv projekta: Informacijski sistem eDnevnik

Svrha projekta: Prevođenjem standardnih školskih dnevnika u digitalni format nastoji se olakšati svakodnevni nastavnički posao, učenike potaknuti na aktivnost kroz praćenje aktuelnih zadataka objavljenih na platformi (npr. domaće zadaće) , a roditeljima da pristup svim potrebnim informacijama bez stalnog odlaska na informativne razgovore u školu.

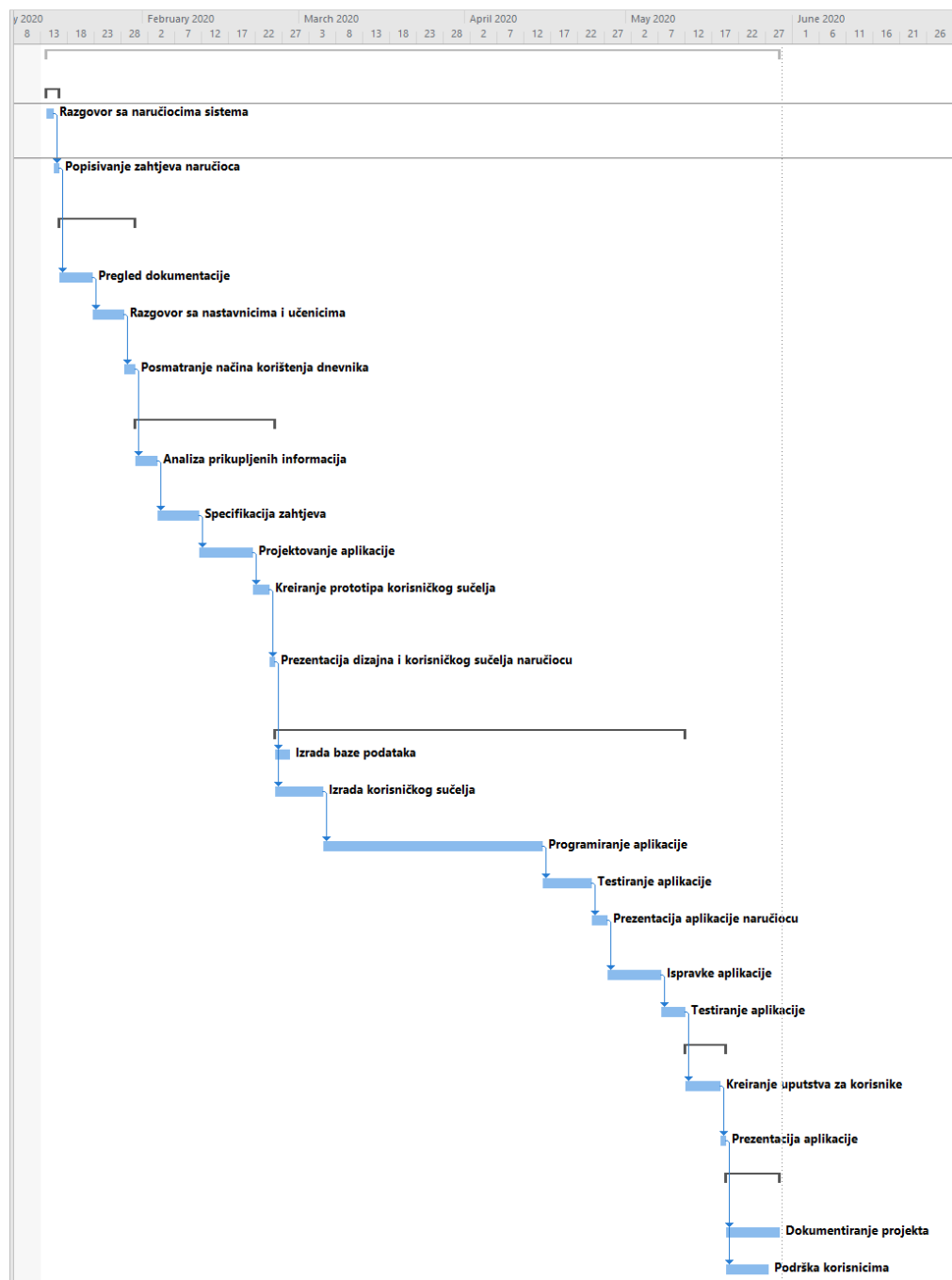
Cilj projekta: Kreiranje i implementacija softverskog rješenja kojim će omogućiti evidencija uspjeha učenika, olakšati komunikacija nastavnik/učenik/roditelj koje će korisniku olakšati proces dolaska do informacija o uspjehu učenika kao pojedinca. Informacioni sistem će također olakšati zakazivanje termina konsultacija te olakšati uvid u prisustva i odsustva učenika.

U tabeli 1 je prikazan raspored aktivnosti neophodnih za ostvarenje rezultata projekta. Za svaku aktivnost je predstavljeno trajanje izraženo u danima te datum kada je planiran njen početak i kraj. Pored projektnih aktivnosti prikazani su i ljudski resursi kao i njihovi troškovi.

Aktivnost	Trajanje	Početak	Kraj	Resursi	Troškovi
Informacijski sistem eDnevnik	82 days	Tue 1/14/20	Fri 5/29/20		12,527.35 KM
Početak rada	2 days	Tue 1/14/20	Thu 1/16/20		373.50 KM
Razgovor sa naručiocima sistema	1 day	Tue 1/14/20	Wed 1/15/20	Analitičar,Projekt menadžer	186.75 KM
Popisivanje zahtjeva naručioca	1 day	Wed 1/15/20	Thu 1/16/20	Analitičar,Projekt menadžer	186.75 KM
Prikupljanje informacija o sistemu	9 days	Thu 1/16/20	Thu 1/30/20		768.75 KM
Pregled dokumentacije	4 days	Thu 1/16/20	Wed 1/22/20	Analitičar	338.25 KM
Razgovor sa nastavnicima i učenicima	3 days	Wed 1/22/20	Tue 1/28/20	Analitičar	256.25 KM
Posmatranje načina korištenja dnevnika	2 days	Tue 1/28/20	Thu 1/30/20	Analitičar	174.25 KM
Analiza i projektovanje	16 days	Thu 1/30/20	Tue 2/25/20		1,780.40 KM
Analiza prikupljenih informacija	2 days	Thu 1/30/20	Mon 2/3/20	Analitičar	174.25 KM
Specifikacija zahtjeva	5 days	Mon 2/3/20	Tue 2/11/20	Analitičar,Projektant	838.45 KM
Projektovanje aplikacije	7 days	Tue 2/11/20	Fri 2/21/20	Projektant	581.40 KM
Kreiranje prototipa korisničkog sučelja	1 day	Fri 2/21/20	Mon 2/24/20	Projektant	91.80 KM
Prezentacija dizajna i korisničkog sučelja naručiocu	1 day	Mon 2/24/20	Tue 2/25/20	Projekt menadžer	94.50 KM
Izrada aplikacije	43 days	Tue 2/25/20	Mon 5/11/20		8,039.20 KM
Izrada baze podataka	2 days	Tue 2/25/20	Fri 2/28/20	Administrator baze podataka	143.65 KM
Izrada korisničkog sučelja	5 days	Tue 2/25/20	Thu 3/5/20	Dizajner	319.80 KM
Programiranje aplikacije	25 days	Thu 3/5/20	Wed 4/15/20	Junior programer,Senior programer 1,Senior programer 2	5,628.00 KM
Testiranje aplikacije	3 days	Wed 4/15/20	Fri 4/24/20	Tester	212.50 KM
Prezentacija aplikacije naručiocu	1 day	Fri 4/24/20	Mon 4/27/20	Projekt menadžer	94.50 KM
Ispravke aplikacije	7 days	Mon 4/27/20	Thu 5/7/20	Administrator baze podataka,Dizajner,Senior programer 1	1,496.25 KM
Testiranje aplikacije	2 days	Thu 5/7/20	Mon 5/11/20	Tester	144.50 KM
Predstavljanje aplikacije naručiocu	5 days	Tue 5/12/20	Tue 5/19/20		639.00 KM
Kreiranje uputstva za korisnike	4 days	Tue 5/12/20	Mon 5/18/20	Junior programer,Tester	544.50 KM
Prezentacija aplikacije	1 day	Mon 5/18/20	Tue 5/19/20	Projekt menadžer	94.50 KM
Puštanje aplikacije u upotrebu	7 days	Tue 5/19/20	Fri 5/29/20		926.50 KM
Dokumentiranje projekta	7 days	Tue 5/19/20	Fri 5/29/20	Projekt menadžer	598.50 KM
Podrška korisnicima	5 days	Tue 5/19/20	Wed 5/27/20	Junior programer	328.00 KM

Tabela 1: Projektna aktivnosti

Na slici 1 je prikazan gantogram projekta koji nam omogućava grafički prikaz projektnih aktivnosti.

Slika 1: Gantogram

U tabeli 2 su prikazani ljudski i materijalni resursi neophodni za realizaciju projekta.

Projekt menadžer	Work	P	12.50 KM/hr	10.50 KM	10.50 KM/hr
Projektant	Work	P	12.12 KM/hr	10.20 KM	10.20 KM/hr
Analitičar	Work	A	12.25 KM/hr	10.25 KM	10.25 KM/hr
Junior programer	Work	J	9.50 KM/hr	8.00 KM	8.00 KM/hr
Senior programer 1	Work	S	12.10 KM/hr	10.00 KM	10.00 KM/hr
Senior programer 2	Work	S	12.10 KM/hr	10.00 KM	10.00 KM/hr
Administrator baze podataka	Work	A	10.45 KM/hr	8.45 KM	8.45 KM/hr
Dizajner	Work	D	9.80 KM/hr	7.80 KM	7.80 KM/hr
Tester	Work	T	10.45 KM/hr	8.50 KM	8.50 KM/hr
Računar 5x	Material	R		5,000.00 KM	0.00 KM
Licenca za Windows 10	Material	L		2,000.00 KM	0.00 KM
Internet link (5 mjeseci)	Material	I		500.00 KM	0.00 KM
Mrežna oprema	Material	MO		200.00 KM	0.00 KM
OpenProject	Material	O		0.00 KM	0.00 KM
MS SQL Server 2017 Express	Material	MSQL		0.00 KM	0.00 KM
MS Visual Studio 2019 Community	Material	MSVS		0.00 KM	0.00 KM

Tabela 2: Resursi projekta i njihove cijene

Za ostvarenje rezultata projekta su potrebna 82 dana. Ukupni troškovi za izradu projekta iznose 12,527.35 KM. Pod materijalnim resursima se podrazumjevaju samo oni resursi koje je koristio projektni tim pri realizaciji projekta.

5. Definisanje zahtjeva

Ključni poslovni ciljevi organizacije:

1. Jednostavniji način evidencije uspjeha učenika.
2. Efikasnije generisanje izvještaja.
3. Olakšana komunikacija nastavnik/učenik/roditelj.
4. Pregled prisustva i odstustva učenika.

Poslovni zahtjevi:

1. Kreiranje stabilne web aplikacije za eDnevnik.
2. Omogućiti digitalnu evidenciju podataka o uspjehu učenika.
3. Omogućiti automatsku obradu podataka u svrhu efikasnijeg izvještavanja.
4. Roditeljima omogućiti pristupačniji način dobivanja informacija o uspjehu njihovog djeteta.
5. Implementirani odgovarajuće sigurnosne mehanizme unutar aplikacije kako bi podaci bili zaštićeni.

Funkcionalni zahtjevi

Funkcionalni zahtjevi su definisani prema korisničkim grupama koje će se služiti datim softverskim rješenjem.

Administraciju čini administrator i menadžer organizacije. Zahtjevi su:

1. Omogućiti unos, modifikaciju i pregled podataka o učenicima.
2. Omogućiti unos, modifikaciju i pregled podataka o nastavnicima.
3. Omogućiti dodjelu permisija korisniku.

Zahtjevi modula "Nastavno osoblje":

1. Omogućiti unos, modifikaciju i pregled podatka o nastavnim materijalima, obavijestima, bilješkama, prisustvima, ocjenama i zadaćama.

Zahtjevi modula "Korisnik":

1. Omogućiti pregled podataka o bilješkama, obavijestima, nastavnim materijalima, prisustvima, zadaćama i ocjenama .
2. Omogućiti unos podataka o pravdanju odsustva sa nastave.

Nefunkcionalni zahtjevi

Korisnički interfejs

Korisnički interfejs treba biti kreiran na način da korisnicima omogući jednostavnu interakciju sa aplikacijom.

Vanjski interfejsi

Svaki korisnik mora imati konekciju na Internet te pretraživač kako bi koristio aplikaciju. Cijela komunikacija će biti ostvarena putem HTTPS protokola koji omogućava siguran protok informacija kroz mrežu.

Upravljanje i održavanje

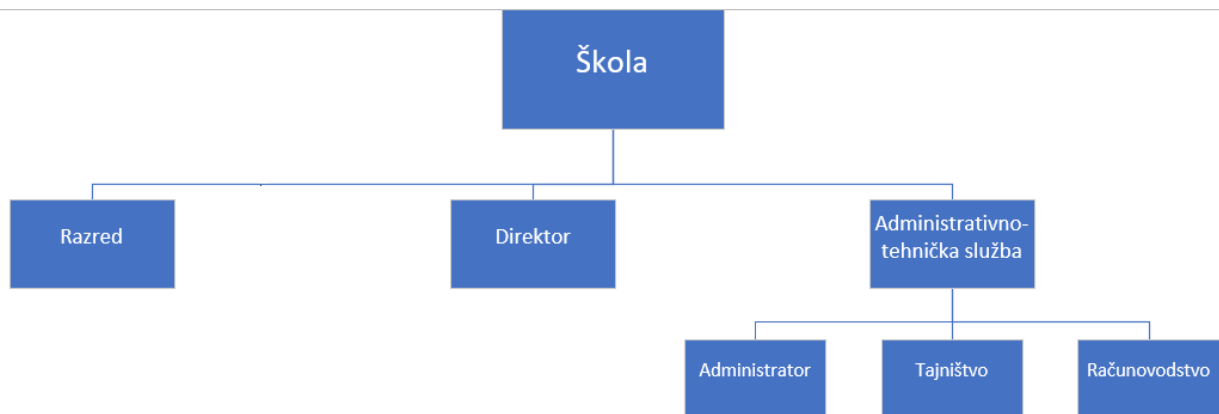
Glavnu riječ u donošenju odluka vezanih za aplikaciju ima administrator dok se za održavanje aplikacije brine razvojni tim koji je radio na implementaciji datog softverskog rješenja.

Sigurnost

Podaci koji se koriste unutar aplikacije su podložni sigurnosnim propustima. Pored procesa autentifikacije i autorizacije korisnika neophodno je implementirati i druge sigurnosne mehanizme. Potrebno je zaštititi i ograničiti unos ocjena, bilješki i prisustava samo na nastavnika i predmet/e koje taj nastavnik predaje.

6. Dijagram organizacijske strukture

Na slici 2 je prikazan dijagram organizacijske strukture.

Slika 2: Dijagram organizacijske strukture

Administrativno-tehnička služba je organizacijska jedinica koju čine administrator, tajništvo i računovodstvo. Administrator ima ulogu da obavlja unos učenika i uposlenika u sistem, dodjeljuje permisije korisnicima sistema itd.

Tajništvo unutar ovog odjela ima uloge izdavanja potvrda učenicima, odgovara na pitanja učenika itd.

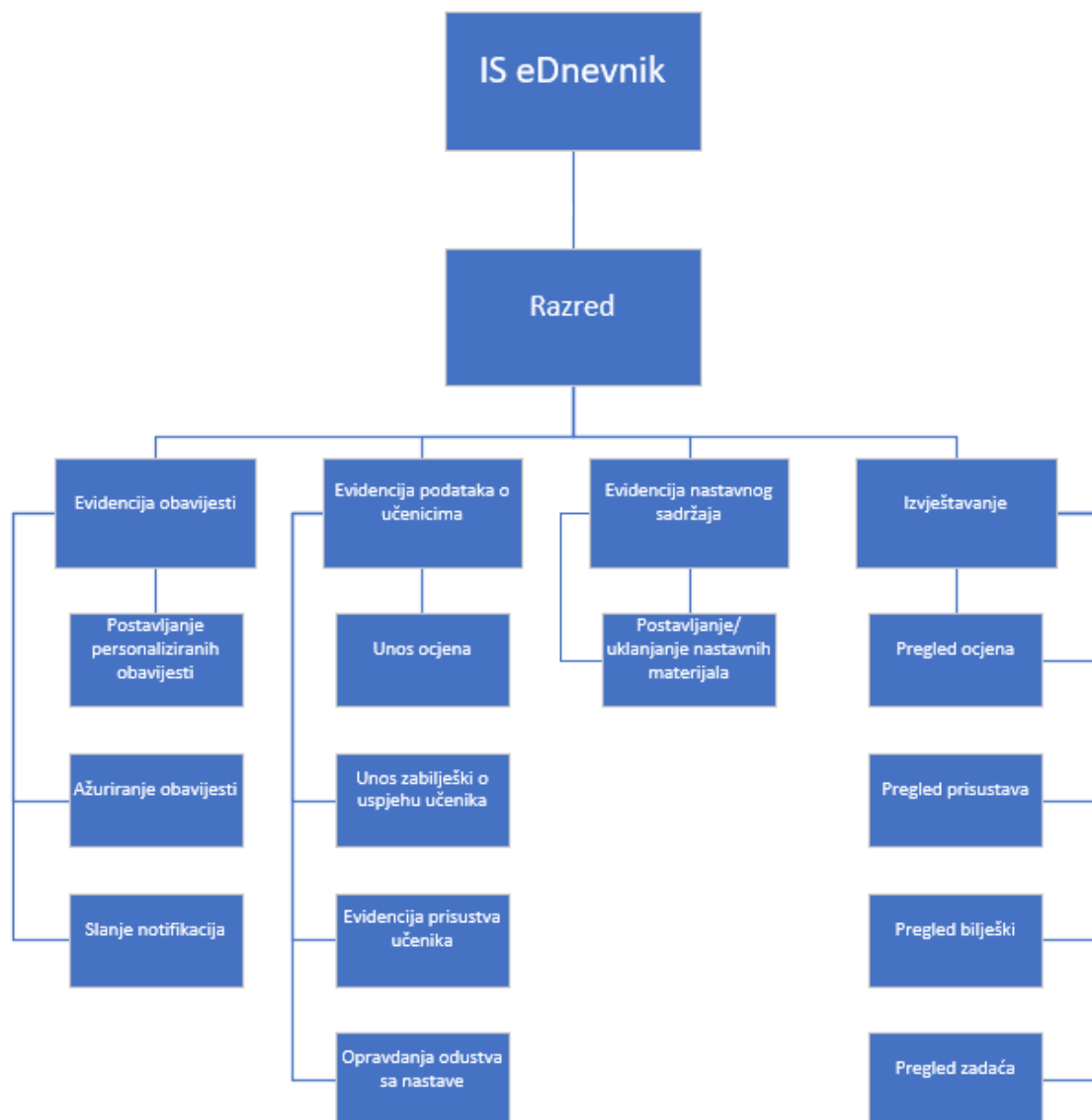
Direktor predstavlja najviši nivo organizacijske jedinice škole.

Razred je organizacijska jedinica koju čine učenici škole.

7. Hijerarhijski dijagram procesa

Hijerarhijski dijagram procesa se koristi za grafički prikaz procesa sistema gdje su dati procesi identifikovani na osnovu dijagrama organizacijske strukture.

Na slici 3 je prikazan hijerarhijski dijagram procesa. Informatizirat će se samo odjel razred.

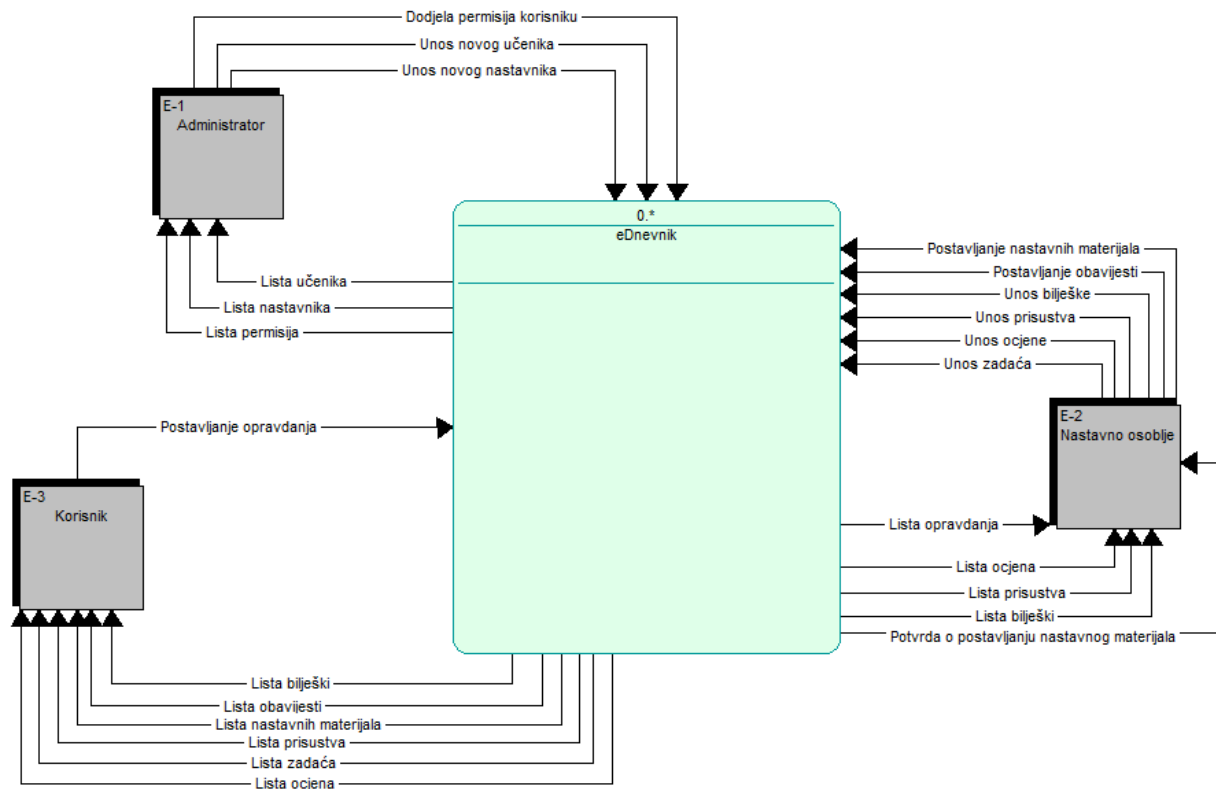

Slika 3: Hijerarhijski dijagram procesa

8. Kontekstualni dijagram

Kontekstualni dijagram predstavlja sistem na najvišem nivou hijerarhije u obliku jednog procesa. Da bi se predstavila interakcija između sistema i okruženja neophodno je koristiti tokove podataka gdje svaki od tokova određuje kakve se to informacije razmjenjuju u cilju postizanja određenih rezultata.

Na slici 4 je prikazan kontekstualni dijagram.

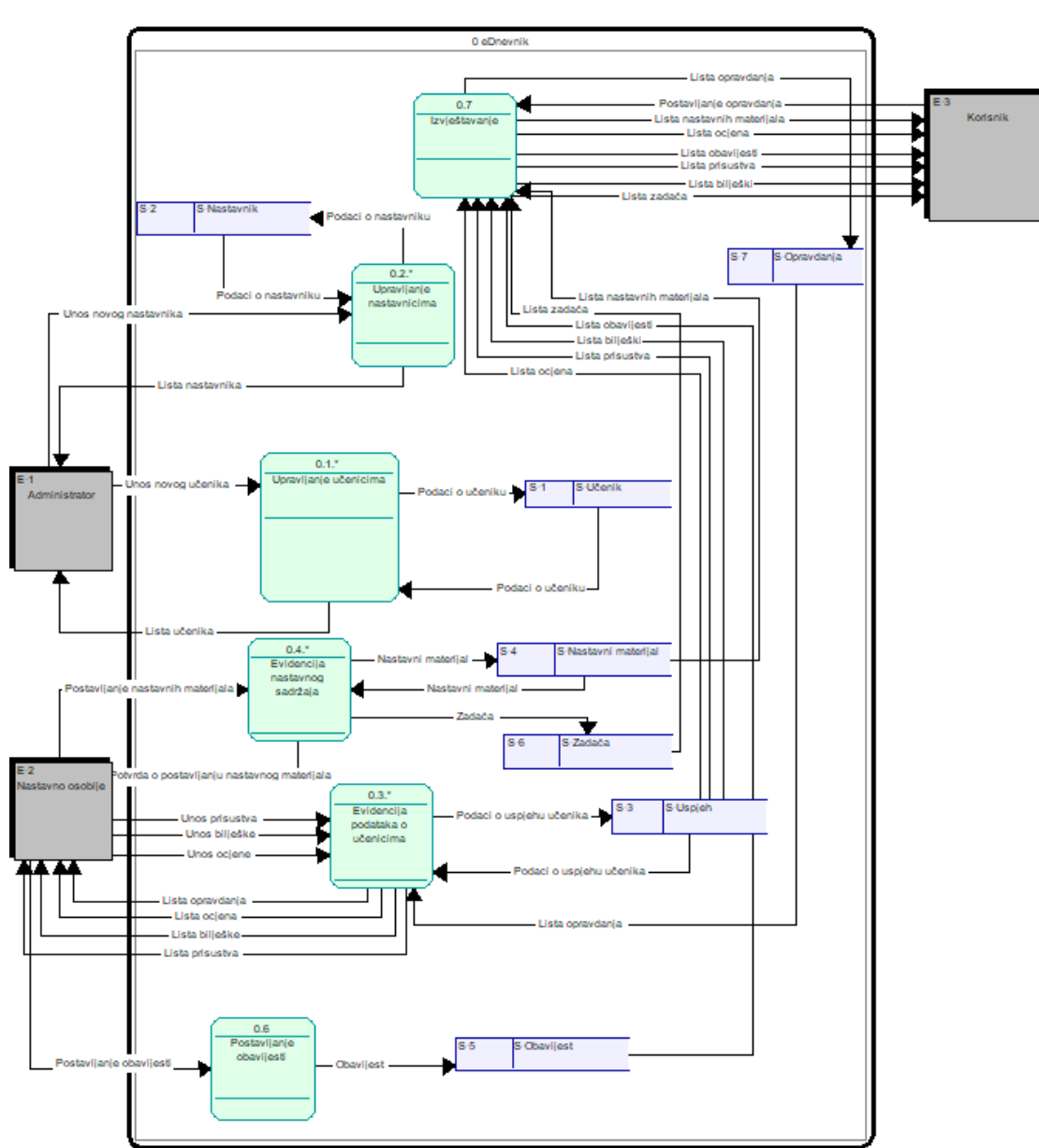

Slika 4: Kontekstualni dijagram

9. Logički model procesa

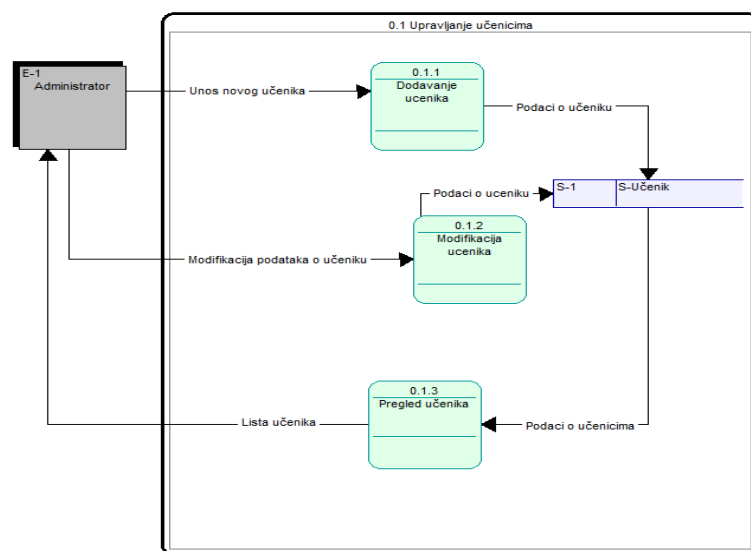
Logički model procesa predstavlja dekompoziciju procesa iz kontekstualnog dijagrama. Dati procesi se dalje mogu razlagati na podprocese kako bi se na što jasniji način prikazao tok podataka kroz sistem. Pored procesa, tokova podataka te eksternih entiteta, dijagram također prikazuje i skladišta podataka putem kojih se pohranjuju i preuzimaju podaci.

Na slici 5 je prikazan logički model procesa.

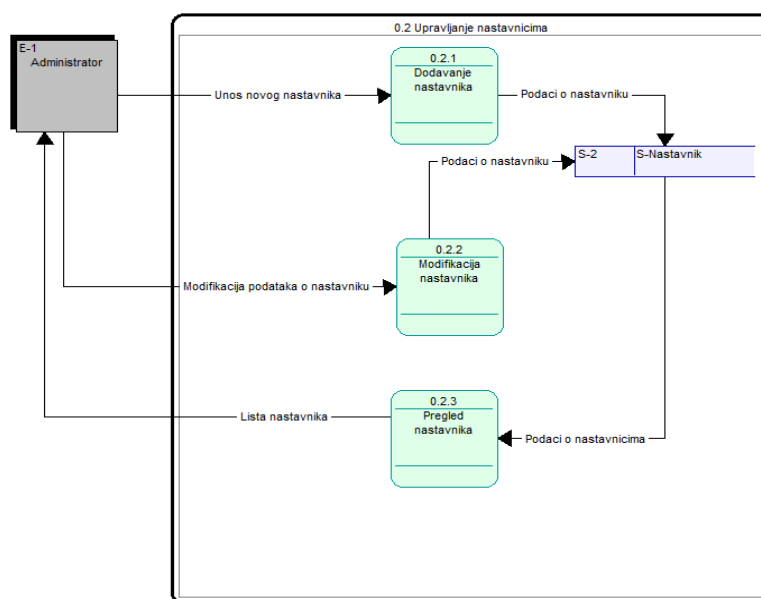
Slika 5: Logički model procesa

Na slici 6 je prikazan proces upravljanja učenicima razložen na podprocese. Proces podrazumijeva unos, modifikaciju te pregled podataka vezanih za učenike od strane administratora.

Slika 6: Logički model procesa - Upravljanje učenicima

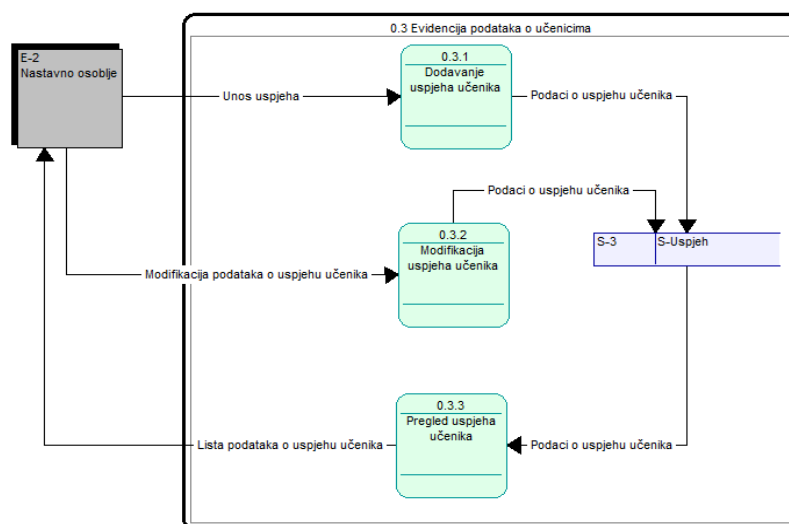
Na slici 7 je prikazan proces upravljanja nastavnicima razložen na podprocese. Proces podrazumijeva unos, modifikaciju te pregled podataka vezanih za nastavnike od strane administratora.

Slika 7: Logički model procesa - Upravljanje nastavnicima

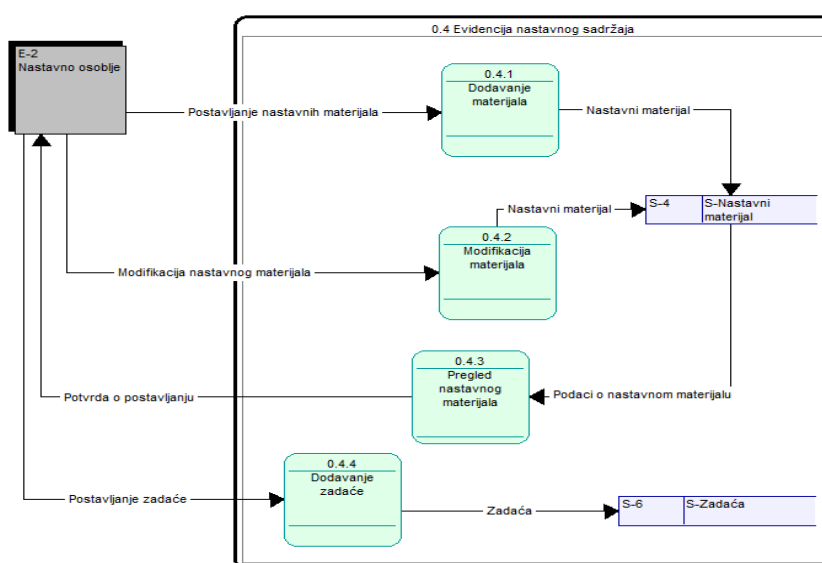

Na slici 8 je prikazan proces evidencije podataka o učenicima razložen na podprocese. Proces podrazumijeva dodavanje, modifikaciju te pregled podataka vezanih za uspjeh učenika od strane nastavnog osoblja.

Slika 8: Logički model procesa – Evidencija podataka o učenicima

Na slici 9 je prikazan proces evidencije nastavnog sadržaja. Proces podrazumijeva postavljanje nastavnih materijala, modifikaciju te potvrdu o uspješnosti postavljanja nastavnog materijala. Također proces prikazuje postavljanje zadaće na sistem.

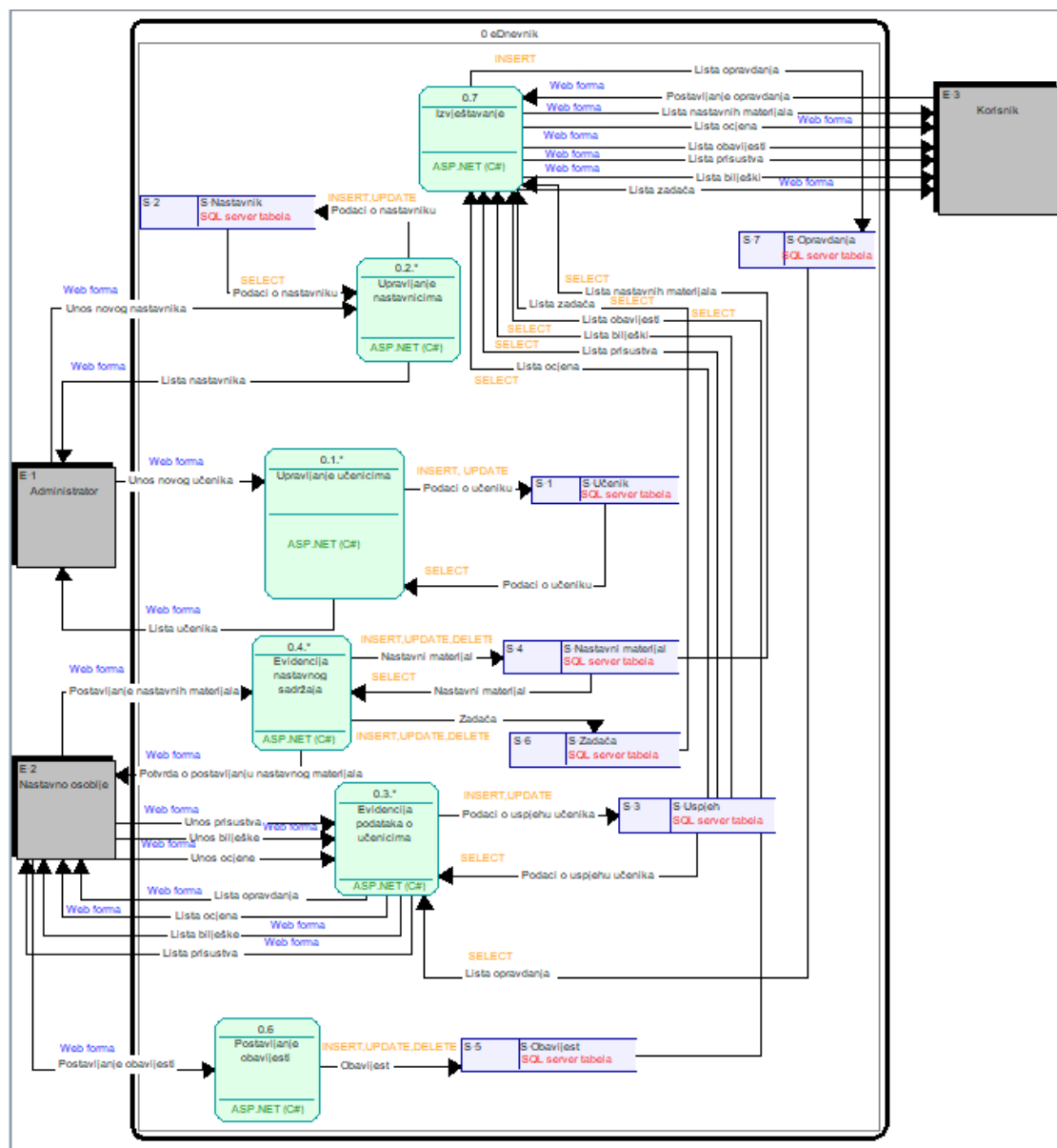

Slika 9: Logički model procesa – Evidencija nastavnog sadržaja

10. Fizički model procesa

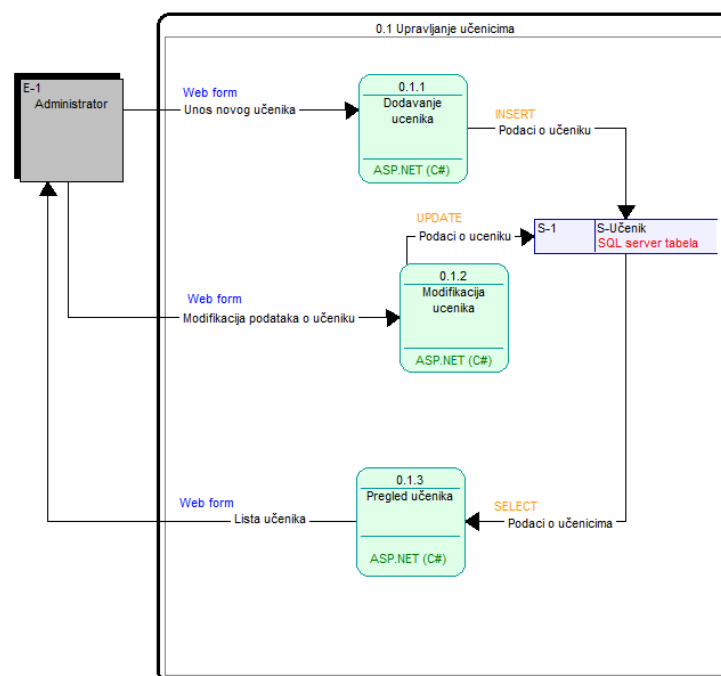
Fizički model procesa je identičan logičkom modelu procesa samo što se na ovom dijagramu označavaju tehnologije korištene pri implementaciji softverskog rješenja.

Na slici 10 je prikazan fizički model procesa.

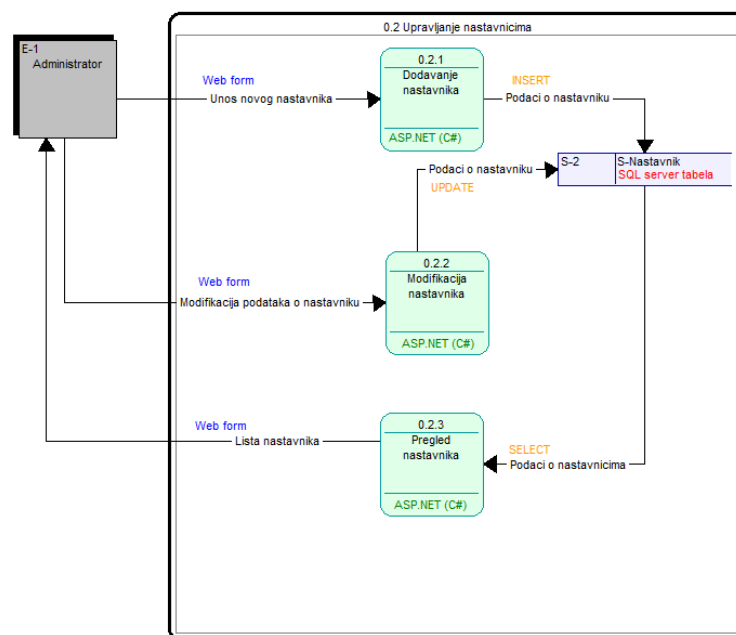
Slika 10: Fizički model procesa

Na slici 11 je prikazan proces upravljanja učenicima.

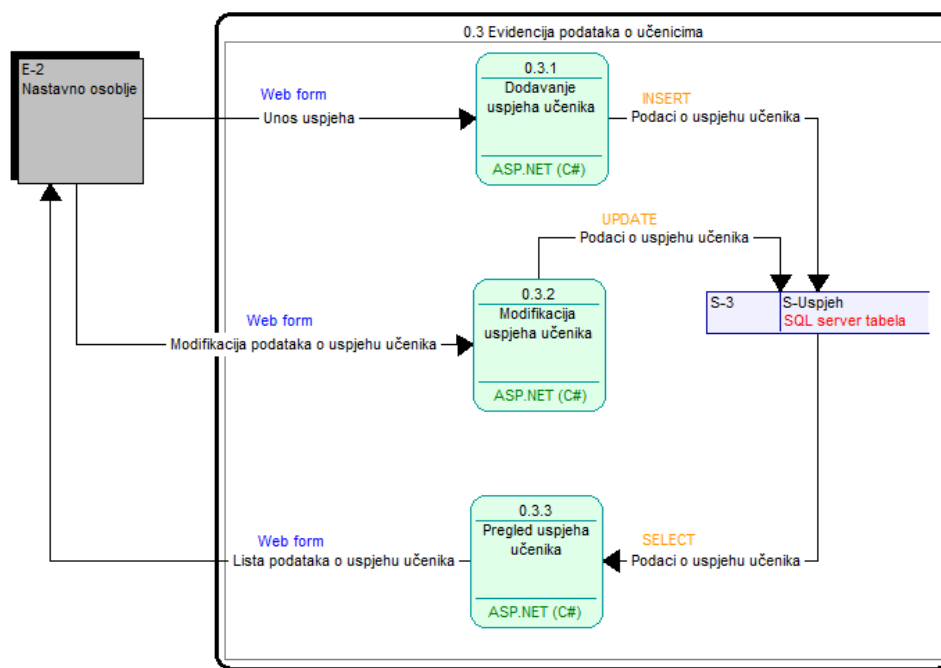
Slika 11: Fizički model procesa - Upravljanje učenicima

Na slici 12 je prikazan proces upravljanja nastavnicima.

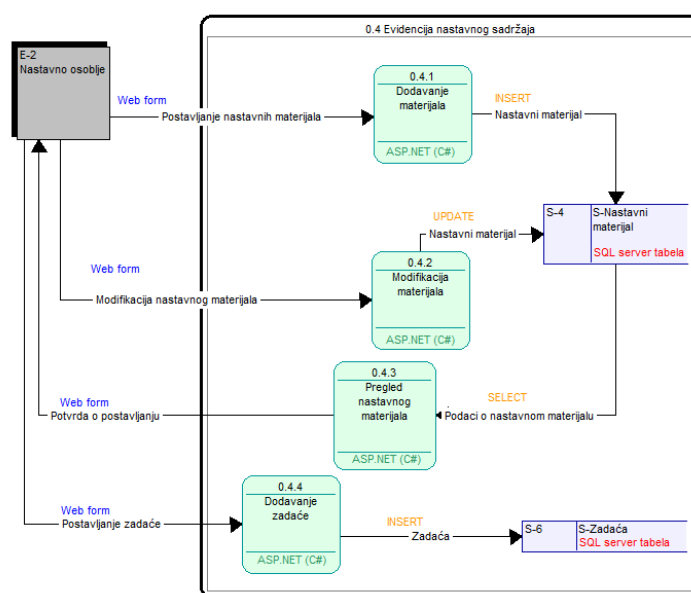
Slika 12: Fizički model procesa - Upravljanje nastavnicima

Na slici 13 je prikazan proces evidencije podataka o učenicima.

Slika 13: Fizički model procesa - Evidencija podataka o učenicima

Na slici 14 je prikazan proces evidencije nastavnog sadržaja.

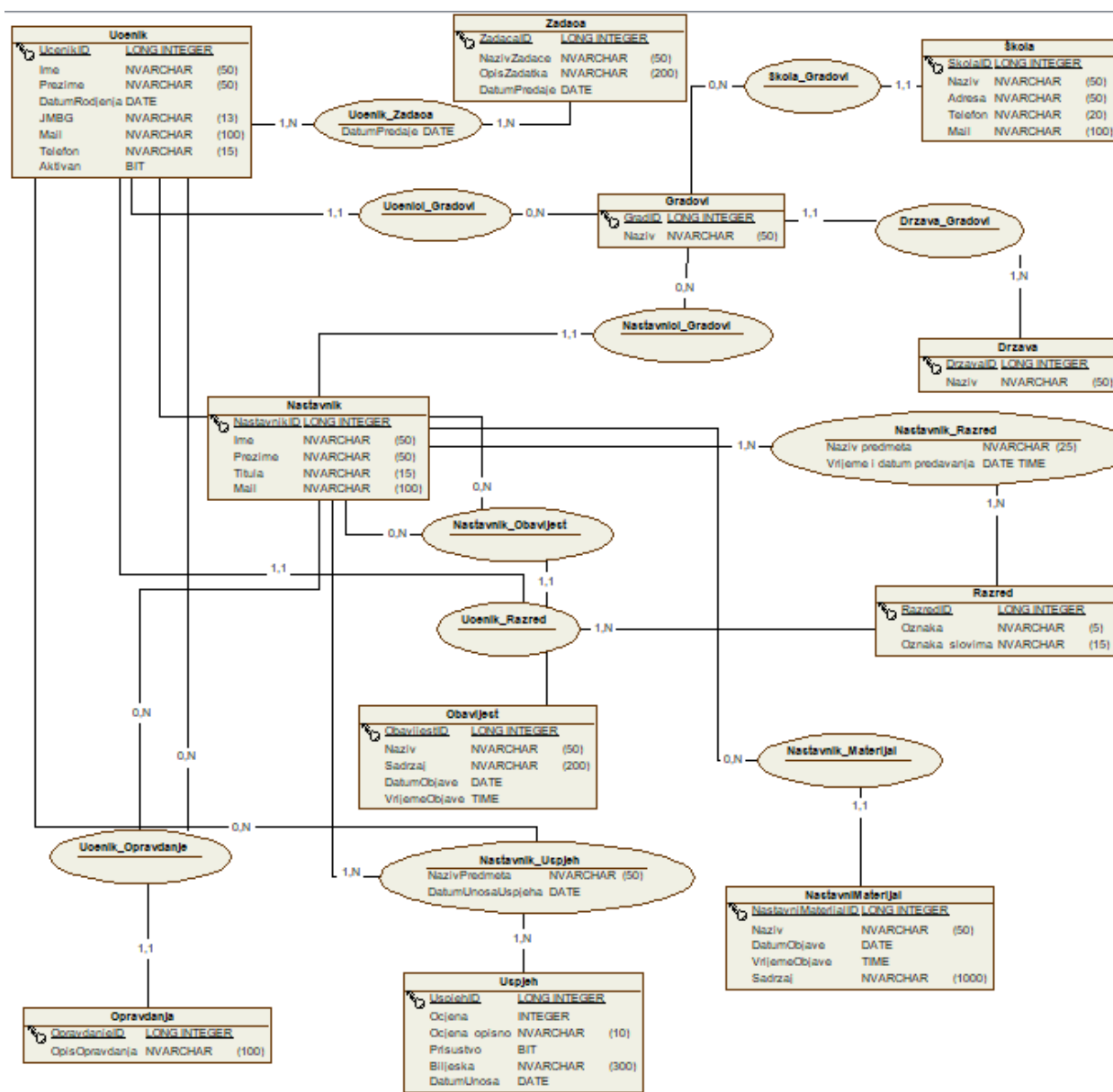

Slika 14: Fizički model procesa – Evidencija nastavnog sadržaja

11. Konceptualni model podataka

Dijagram konceptualnog modela podataka prikazuje entitete koje smo prepoznali u sistemu te njihove povezanosti. Svaki entitet ima odgovarajući broj atributa te primarni ključ koji ga jedinstveno identifikuje.

Na slici 15 je prikazan konceptualni model podataka.

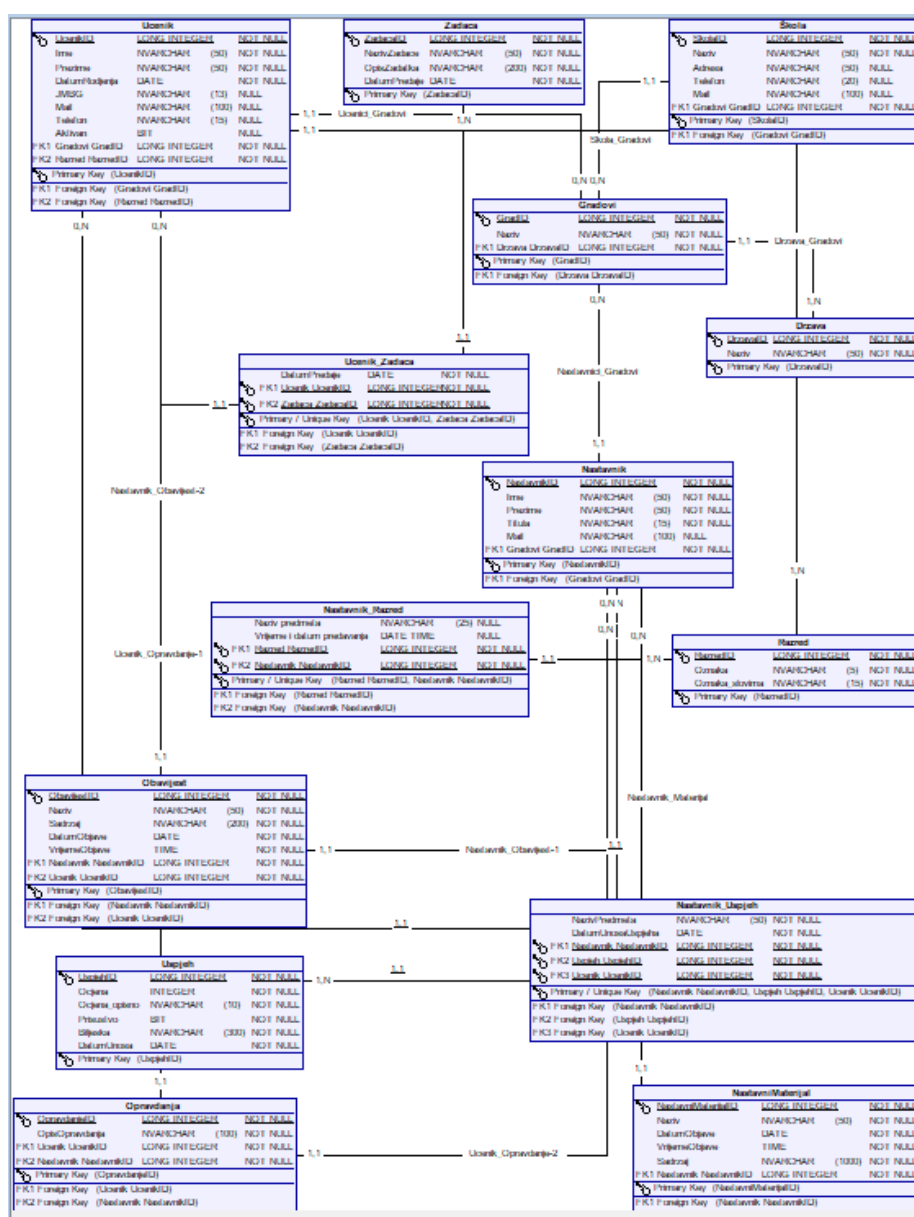

Slika 15: Konceptualni model podataka

12. Fizički model podataka

Fizički model podataka se kreira na osnovu konceptualnog modela podataka i služi za kreiranje baze podataka. Na datom modelu podataka se pored elementa prikazanih konceptualnim modelom također prikazuju i spoljni ključevi.

Na slici 16 je prikazan fizički model podataka.

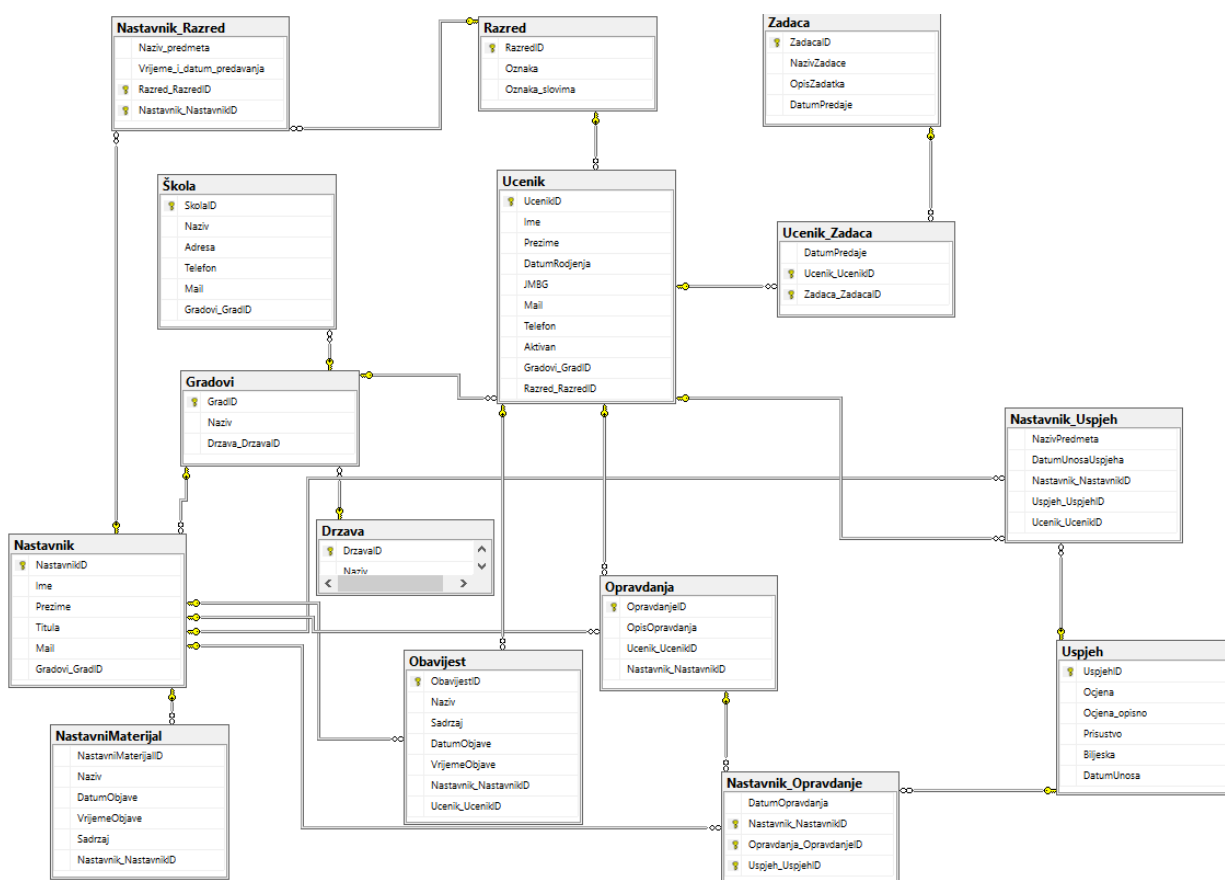

Slika 16: Fizički model podataka

13. Šema baze podataka

Šema baze podataka je dijagram na kojem su predstavljene tabele baze podataka te veze između njih. Baza podataka je kreirana pomoću SQL skripte u MS SQL Server 2018 gdje je data skripta generisana na osnovu fizičkog modela podataka iz alata Open ModelSphere.

Na slici 17 je prikazana šema baze podataka.

Slika 17: Šema baze podataka

13.1 Dizajn baze podataka

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	DrzavaID	int	☐
	Naziv	nvarchar(50)	☐

Tabela 3: Država

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	GradID	int	☐
	Naziv	nvarchar(50)	☐
	Drzava_DrzavaID	int	☐

Tabela 4: Grad

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	SkolaID	int	☐
	Naziv	nvarchar(50)	☐
	Adresa	nvarchar(50)	☒
	Telefon	nvarchar(20)	☒
	Mail	nvarchar(100)	☒
	Gradovi_GradID	int	☐

Tabela 5: Škola

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	RazredID	int	☐
	Oznaka	nvarchar(5)	☐
	Oznaka_slovima	nvarchar(15)	☐

Tabela 6: Razred

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	NastavnikID	int	☐
	Ime	nvarchar(50)	☐
	Prezime	nvarchar(50)	☐
	Titula	nvarchar(15)	☐
	Mail	nvarchar(100)	☒
	Gradovi_GradID	int	☐

Tabela 7: Nastavnik

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	UcenikID	int	☐
	Ime	nvarchar(50)	☐
	Prezime	nvarchar(50)	☐
	DatumRodjenja	date	☐
	JMBG	nvarchar(13)	☒
	Mail	nvarchar(100)	☒
	Telefon	nvarchar(15)	☒
	Aktivan	bit	☒
	Gradovi_GradID	int	☐
	Razred_RazredID	int	☐

Tabela 8: Učenik

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	UspjehID	int	☐
	Ocjena	int	☐
	Ocjena_opisno	nvarchar(10)	☐
	Prisustvo	bit	☐
	Biljeska	nvarchar(300)	☐
	DatumUnosa	date	☐

Tabela 9: Uspjeh

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	NastavniMaterijalID	int	☐
	Naziv	nvarchar(50)	☐
	DatumObjave	date	☐
	VrijemeObjave	time(7)	☐
	Sadrzaj	nvarchar(1000)	☐
	Nastavnik_NastavnikID	int	☐

Tabela 10: Nastavni materijal

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	ZadacaID	int	☐
	NazivZadace	nvarchar(50)	☐
	OpisZadatka	nvarchar(200)	☐
	DatumPredaje	date	☐

Tabela 11: Zadaća

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	OpravdanjeID	int	☐
	OpisOpravdanja	nvarchar(100)	☐
	Ucenik_UcenikID	int	☐
	Nastavnik_NastavnikID	int	☐

Tabela 12: Opravdanja

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	Naziv_predmeta	nvarchar(25)	☒
	Vrijeme_i_datum_predav...	datetime	☒
	Razred_RazredID	int	☐
	Nastavnik_NastavnikID	int	☐

Tabela 13: Nastavnik_razred

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	DatumPredaje	date	☐
	Ucenik_UcenikID	int	☐
	Zadaca_ZadacaID	int	☐

Tabela 14: Ucenik_zadaca

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	DatumOpravdanja	date	☐
	Nastavnik_NastavnikID	int	☐
	Opravdanja_OpravdanjeID	int	☐
	Uspjeh_UspjehID	int	☐

Tabela 15: Nastavnik_opravdanje

	Column Name	Data Type	Allow Nulls
	NazivPredmeta	nvarchar(50)	☐
	DatumUnosaUspjeha	date	☐
	Nastavnik_NastavnikID	int	☐
	Uspjeh_UspjehID	int	☐
	Ucenik_UcenikID	int	☐

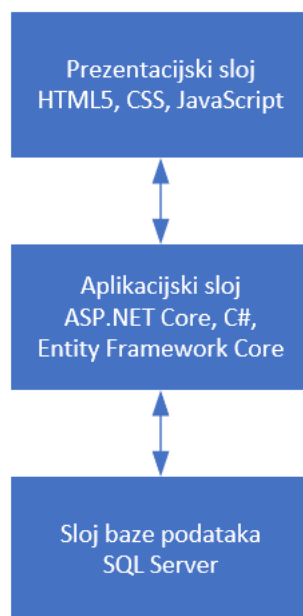
Tabela 16: Nastavnik_uspjeh

14. Model arhitekture aplikacije

Arhitektura aplikacije se sastoji od tri sloja (troslojna arhitektura):

1. **Prezentacijski sloj** omogućava korisniku interakciju sa aplikacijom putem korisničkog interfejsa. Osnovna uloga korisničkog interfejsa je da funkcionalnosti aplikacije kao i rezultate tih funkcionalnosti predstavi korisniku u njemu razumljivom obliku.
2. **Aplikacijski sloj** predstavlja način na koji aplikacija procesira informacije, donosi odluke te izvršava različite kalkulacije.
3. **Sloj baze podataka** omogućava pohranu i pristup podacima. Nakon što se podaci pohrane u bazu podataka, moguće ih je proslijediti na aplikacijski sloj u cilju procesiranja i prikaza na prezentacijskom sloju.

Na slici 18 je prikazan model arhitekture aplikacije.

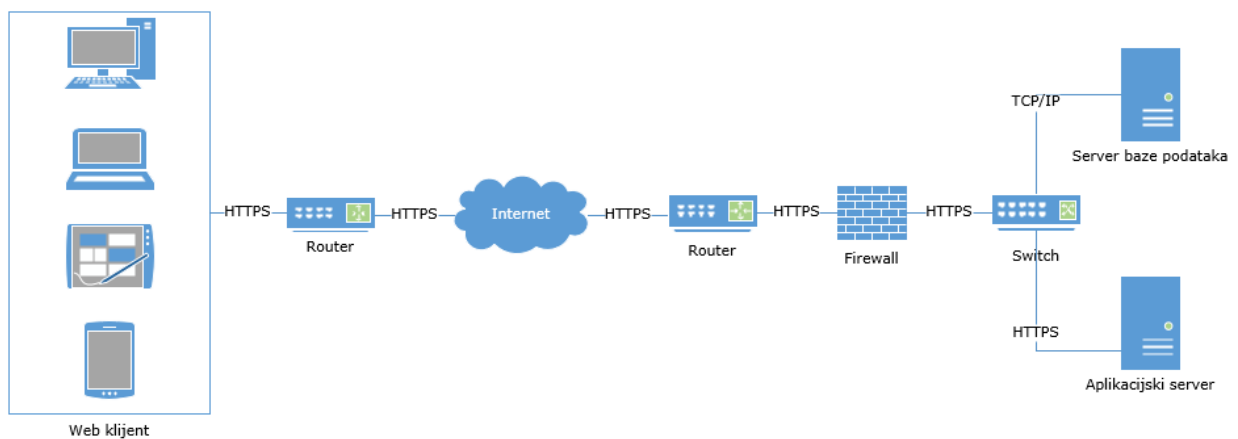

Slika 18: Model arhitekture aplikacije

15. Model arhitekture mreže

Korisnici komuniciraju sa sistemom putem pretraživača. Svi korisnički zahtjevi prema sistemu se nalaze pod kontrolom firewall-a koji odlučuje da li će dati zahtjevi biti proslijeđeni aplikacijskom serveru. Aplikacijski server može da komunicira sa serverom baze podataka u cilju procesiranja datih zahtjeva gdje se rezultati obrade šalju nazad korisniku.

Na slici 19 je prikazan model arhitekture mreže.

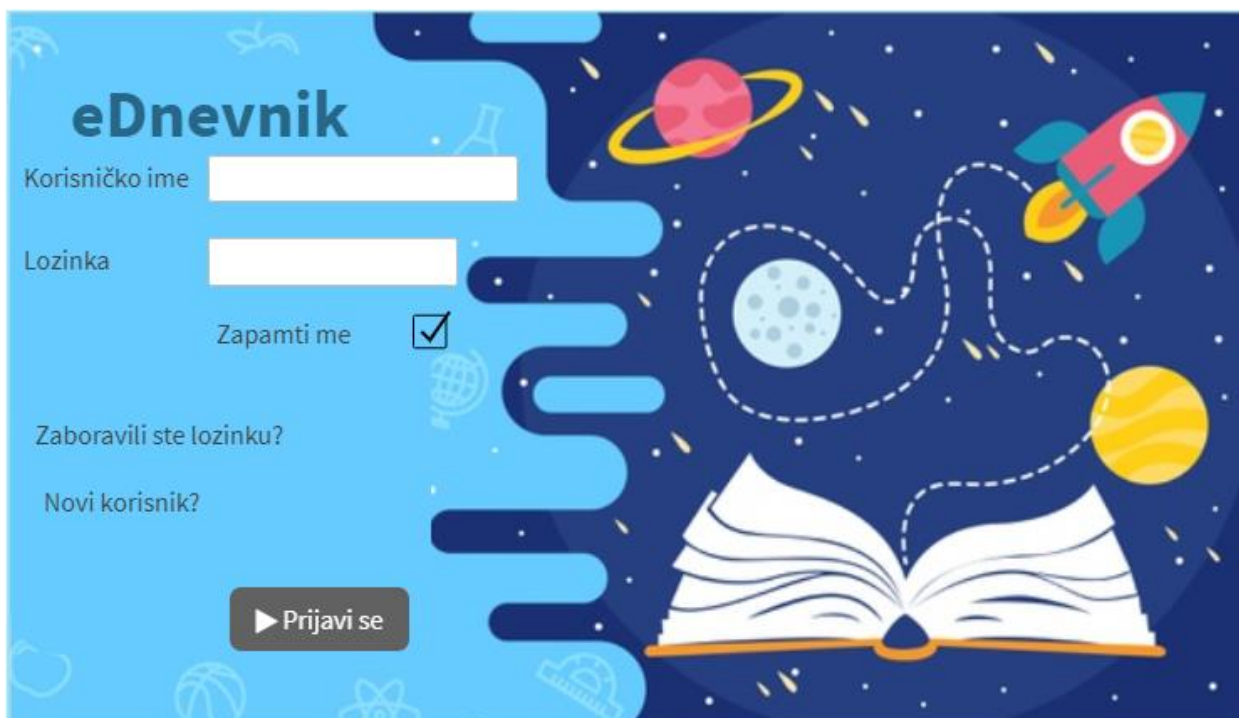

Slika 19: Model arhitekture mreže

16. Prototip korisničkog interfejsa

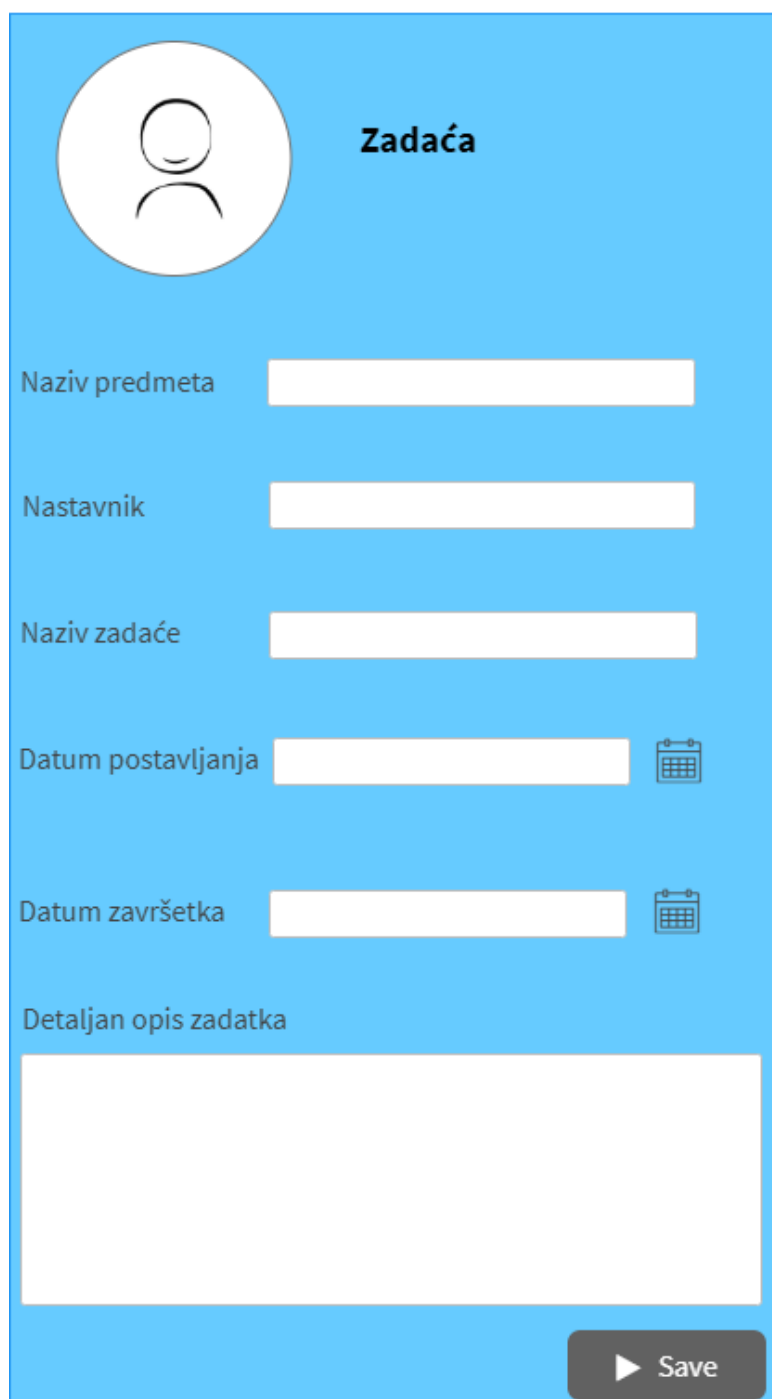
Prototip korisničkog interfejsa predstavlja skicu budućim korisnicima sistema kao i razvojnom timu kako bi sistem trebao izgledati. Bilo da je nacrtana ručno ili putem odgovarajućeg programa, skica predstavlja koji će elementi biti prikazani u aplikaciji, na kojoj poziciji te slično. Finalna verzija aplikacije odnosno njen dizajn može izgledati identično kao prethodno definisane skice.

Na slici 20 je prikazana forma za prijavu na sistem. Na sistem se mogu prijaviti nastavnici te korisnici (učenici i roditelji) u cilju pristupa sadržaju informacionog sistema eDnevnik.

Slika 20: Prijava na sistem eDnevnik

Na slici 21 je prikazana forma za postavljanje zadaća. Forma omogućava nastavniku da na jednostavan način unese domaće zadaće, detaljno opiše zadatke, te odredi datum završetka/datum predaje zadaće. Nakon postavljanja zadaće učenik na sistemu dobija pregled postavljenih zadaća.

Zadaci

Naziv predmeta

Nastavnik

Naziv zadatka

Datum postavljanja

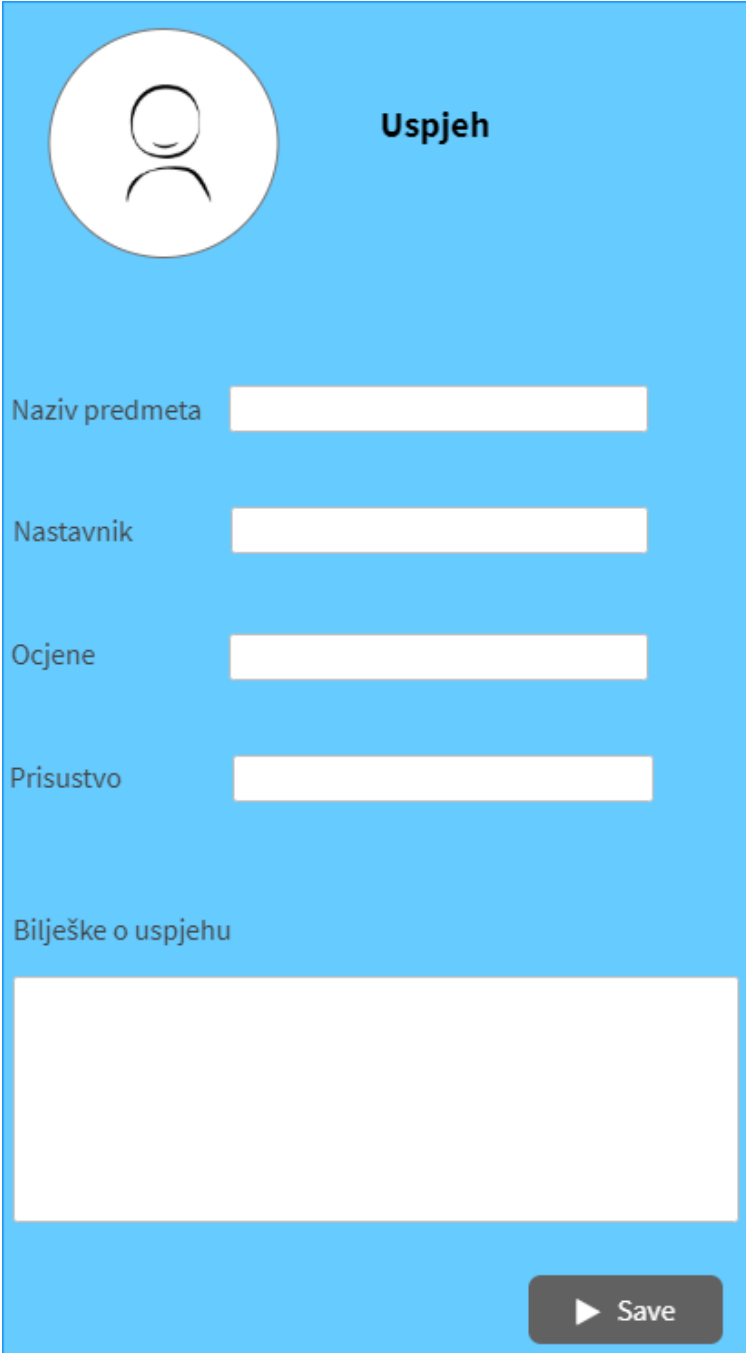
Datum završetka

Detaljan opis zadatka

 Save

Slika 21: Postavljanje zadaća

Na slici 22 je prikaza forma koja omogućava korisniku uvid u uspjeh učenika. Korisnik će imati mogućnost da vidi uspjeh iz svakog predmeta, ime nastavnika koji je unio podatke o uspjehu na tom predmetu, ocjene, postotak prisustva učenika na nastavi, te bilješke (zapažanja) nastavnika o uspjehu učenika na predmetu.

Uspjeh

Naziv predmeta

Nastavnik

Ocjene

Prisustvo

Bilješke o uspjehu

▶ Save

Slika 22: Pregled uspjeha učenika

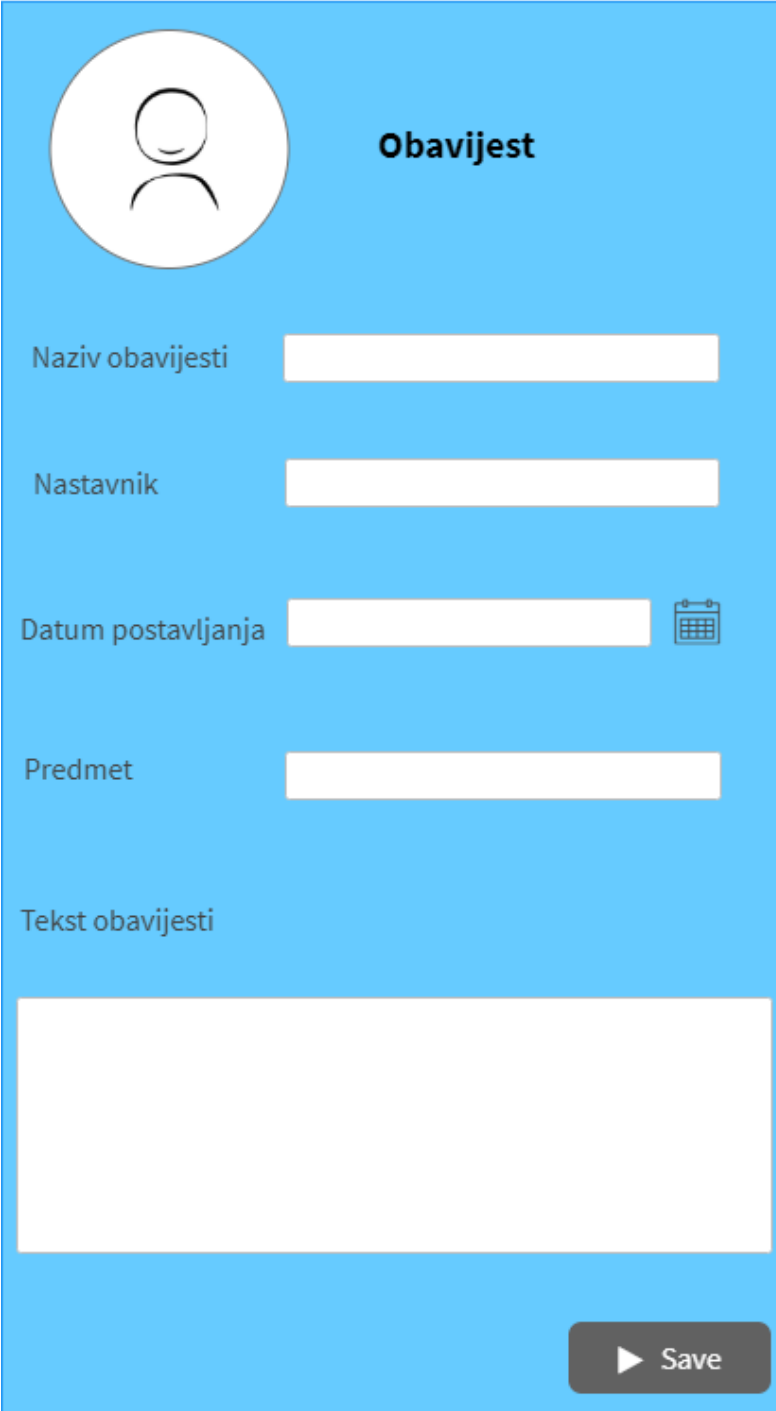
Na slici 23 je prikazana forma koju će koristiti učenik prilikom postavljanja opravdanja odsustva.

The image shows a web form titled "Opravdanje" (Justification) with a light blue background. At the top left is a circular placeholder for a user profile picture. To its right is the title "Opravdanje" in bold black text. Below the title are four input fields: "Učenik" (Student), "Datum postavljanja" (Date of submission) with a calendar icon, "Razlog odsustva" (Reason for absence), and "Fotografija opravdanja" (Justification photo). The "Fotografija opravdanja" field is a large empty rectangular box. At the bottom right is a dark grey button with a white play icon and the text "Save".

Slika 23: Postavljanje opravdanja odsustva

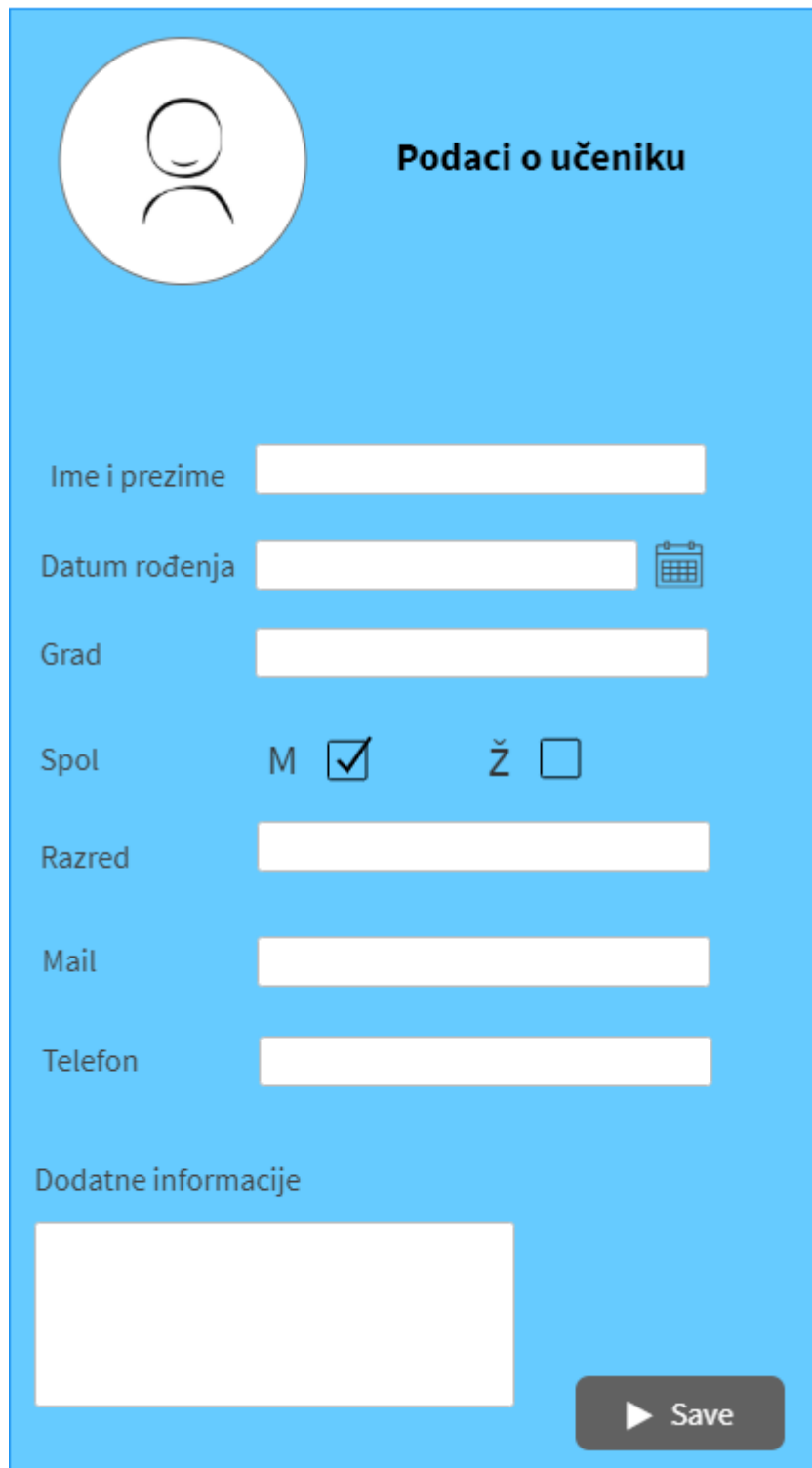
Na slici 24 je prikazana forma koju će koristiti nastavnik da bi na sistem postavio obavijest vezanu za nastavni predmet i sl. Na formu se unose podaci o nazivu obavijesti, datumu objave obavijesti, ime nastavnika koji postavlja obavijest, naziv predmeta i tekst obavijesti.

The image shows a user interface for creating a notice. It has a light blue background. At the top left is a circular profile icon placeholder. To its right is the title 'Obavijest' in bold black text. Below the title are five input fields: 'Naziv obavijesti', 'Nastavnik', 'Datum postavljanja' (with a calendar icon), 'Predmet', and 'Tekst obavijesti' (a larger text area). At the bottom right is a dark grey button with a play icon and the text 'Save'.

Slika 24: Postavljanje obavijesti

Na slici 25 je prikazana forma koja će administratoru omogućiti unos podataka o učeniku.

The form is titled "Podaci o učeniku" and features a light blue background. At the top left is a circular placeholder for a student's profile picture. Below the title, there are several input fields: "Ime i prezime", "Datum rođenja" (with a calendar icon), "Grad", "Razred", "Mail", and "Telefon". The "Spol" (Gender) field has two options: "M" (Male) with a checked checkbox and "Ž" (Female) with an unchecked checkbox. At the bottom, there is a large text area labeled "Dodatne informacije" and a "Save" button with a play icon.

Podaci o učeniku

Ime i prezime

Datum rođenja

Grad

Spol M ☒ Ž ☐

Razred

Mail

Telefon

Dodatne informacije

 Save

Slika 25: Unos podataka o učeniku

Zaključak

Evidencija podataka u digitalnom formatu je preglednija, sigurnija te lakša za održavanje velikih količina papirologije. Uz korištenje digitalne evidencije, zaposlenici školske ustanove će biti u mogućnosti da u roku od nekoliko sekundi unesu podatke o učenicima i njihovom uspjehu, pronađu šta im je potrebno od informacija, unesu nastavne materijale i zadatke koje učenici treba da završe kući, dok će roditelji i učenici imati lakši uvid u uspjeh. Nastavnik će na jednostavan način moći da kreira izvještaje u vidu bilješki uspjeha učenika kako bi se roditeljima omogućilo da imaju uvid u uspjeh svog djeteta bez ličnih posjeta nastavnika.

Informacijski sistem je skalabilan što ostavlja mogućnost nadogradnje funkcionalnosti informacionog sistema eDnevnik. Samim time nastojat će se raditi na unaprijeđenju aplikacije kako bi se postigao cilj da informacioni sistem uđe u sve škole na području Bosne i Hercegovine.

Literatura

[1] Materijali sa DLWMS-a: <https://www.fit.ba/student>

[2] Video materijali sa FIT-ovog kanala:

https://www.youtube.com/channel/UCldtYLw_QZIatDc0IJJaFNbA

Slike

Slika 1: Gantogram	6
Slika 2: Dijagram organizacijske strukture	10
Slika 3: Hijerarhijski dijagram procesa	11
Slika 4: Kontekstualni dijagram	12
Slika 5: Logički model procesa	13
Slika 6: Logički model procesa - Upravljanje učenicima	14
Slika 7: Logički model procesa - Upravljanje nastavnicima	14
Slika 8: Logički model procesa – Evidencija podataka o učenicima	15
Slika 9: Logički model procesa – Evidencija nastavnog sadržaja	15
Slika 10: Fizički model procesa	16
Slika 11: Fizički model procesa - Upravljanje učenicima	17
Slika 12: Fizički model procesa - Upravljanje nastavnicima	17
Slika 13: Fizički model procesa - Evidencija podataka o učenicima	18
Slika 14: Fizički model procesa – Evidencija nastavnog sadržaja	18
Slika 15: Konceptualni model podataka	19
Slika 16: Fizički model podataka	20
Slika 17: Šema baze podataka	21
Slika 18: Model arhitekture aplikacije	26
Slika 19: Model arhitekture mreže	27
Slika 20: Prijava na sistem eDnevnik	28
Slika 21: Postavljanje zadaća	29
Slika 22: Pregled uspjeha učenika	30
Slika 23: Postavljanje opravdanja odsustva	31
Slika 24: Postavljanje obavijesti	32
Slika 25: Unos podataka o učeniku	33

Tabele

Tabela 1: Projektne aktivnosti	5
Tabela 2: Resursi projekta i njihove cijene	7
Tabela 3: Država	22
Tabela 4: Grad	22
Tabela 5: Škola	22
Tabela 6: Razred	22
Tabela 7: Nastavnik	23
Tabela 8: Učenik.....	23
Tabela 9: Uspjeh	23
Tabela 10: Nastavni materijal.....	24
Tabela 11: Zadaća	24
Tabela 12: Opravdanja	24
Tabela 13: Nastavnik_razred.....	24
Tabela 14: Ucenik_zadaca	25
Tabela 15: Nastavnik_opravdanje	25
Tabela 16: Nastavnik_uspjeh	25